

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 101 din 22.02.2023

Dosar nr.: 344/2022

Petiția nr.: 3728/24.05.2022

Petentă: Fundația Szekler Monitor

Reclamat:

Obiect: petenta reclamă mai multe postări pe Facebook și comentariile care le însoțesc, cu potențial caracter discriminatoriu la adresa maghiarilor, cu referire la faptul că a fost intonat imnul secuiesc la finalul unui meci de hochei în Lublijana

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Fundația Szekler Monitor, loc. Gheorgheni, piața Libertății nr. 22, jud. Harghita

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2.

II. Citarea părților

3. Prin adresa nr. 3728/20.06.2022 comunicată petentei s-a invocat din oficiu **excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării** având în vedere situația de fapt (fapte de natură penală), deoarece aspectele sesizate nu intră în atribuțiile Consiliului, ci revin spre competență soluționare organelor de cercetare penală, fiind fapte prevăzute și sancționate de Codul penal.

4. Petenta a răspuns prin adresa nr. 4627/04.07.2022.

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

6. Părțile au fost citate pentru data de 21.11.2022 (filele 17-18 din dosar). La termen părțile au fost absente. Partea reclamată nu a depus punct de vedere la dosar.

7. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

8. Prin petiția nr. 3728/24.05.2022 petenta precizează următoarele aspecte relevante:

- între 3 și 8 mai 2022 a avut loc la Lublijana campionatul mondial de hochei pe gheață, divizia I/A, la care a participat și echipa României, formată în mare parte din jucători de etnie maghiară din județele Harghita și Covasna;
- conform protocolului oficial al competiției, fiecare meci a început cu prezentarea echipelor

și s-a terminat cu premiarea celui mai bun jucător din ambele echipe, urmat de intonarea imnului de stat al echipei câștigătoare. După aceea echipele au fost libere să plece la vestiare, iar spectatorii să părăsească tribuna. Conform uzanțelor însă, și la acest eveniment echipele au mai făcut un tur de patinoar, au salutat publicul, iar acesta la rândul lui și-a ovaționat echipa;

- la acest campionat au participat mulți spectatori din Ungaria (echipa fiind favorită la avansarea în grupa mondială), dar și un număr însemnat de spectatori din România, cu precădere din cele două județe amintite mai sus. Iar datorită faptului că mare parte a jucătorilor echipei României provine din cele două județe, respectiv că la meciurile de campionat care se desfășoară în cele două județe se obișnuiește ca la sfârșitul meciurilor publicul să cânte un cântec intitulat imnul secuiesc, la sfârșitul fiecărui meci pe care România l-a jucat la Lublijana spectatorii au cântat acel cântec;

- ultimul meci al României a fost cel cu Ungaria, care a avut loc pe data de 8 mai 2022, iar diferența dintre celelalte trei meciuri și acesta a fost că fanii ambelor echipe (care au stat în aceeași tribună, fără să existe adversități între ei) au cântat împreună cântecul respectiv (aceasta fiind logic, de vreme ce în ambele echipe au evoluat jucători care provin din Ținutul Secuiesc);

- a doua zi partea reclamată a posta pe pagina ei de Facebook două postări, din care reiese în mod evident că nu este familiarizat cu domeniul hocheiului și nu s-a documentat cu privire la ce s-a întâmplat de fapt la Lublijana (folosind cele întâmplate numai ca pretext), declarându-se scandalizat și solicitând reacții dure din partea autorităților române, respectiv a întregii societăți;

- în prima postare chiar în titlu a formulat o jignire la adresa comunității maghiare ("ținutul secuiesc" – așa, cu minuscule – nu există!) urmat de multe afirmații faptic neadevărate (conform cărora ar fi fost intonat imnul Ținutului Secuiesc în locul imnului României, că acel cântec ar fi imnul Ținutului Secuiesc pe când este intitulat imnul secuilor, diferența fiind majoră pentru că Ținutul Secuiesc este un teritoriu, iar secuii sunt un grup etnic căruia Constituția îi garantează mai multe drepturi, respectiv că intonarea imnului secuiesc ar fi ilegală) sau tendențioase și incitatoare la ură față de acea comunitate (cică în Inima Țării ceva "ne este în regulă"), respectiv o fotografie cu inscripția "Ținutul Secuiesc nu există!";

- în a doua postare partea reclamată s-a declarat intrigată de faptul că imnul secuiesc a fost intonat de public și la un meci de fotbal la Sfântu Gheorghe, de parcă asta ar fi ilegal, s-ar îndrepta împotriva românilor etc.;

- procedând așa partea reclamată a făcut afirmații faptic neadevărate, respectiv defăimătoare, respectiv a indus în eroare cititorii care luând de bune cele afirmate sau sugerate s-au scandalizat. Iar rezultatul a fost cel previzibil, adică multe comentarii care încalcă într-un fel sau altul prevederile OG nr. 137/2000, cum ar fi de exemplu:

- ungerii...umilesc Poporul Român;
- o mizerie de iredentist acest ministru;
- aceste cozi de topor care își bat joc de poporul român pe față;
- a treia decizie trebuie să fie interzicerea UDMR;
- nu le place de români, să plece în Ungaria, nu va plânge nimeni;
- Toleranța naște monștrii. Destul cu acest ținut secuiesc, destul cu aceste manifestări;
- Trebuie luată cetățenia română și expulzați, dați afară din România;
- Scoală lancule și du-te la hotar;

Nu-i lăsa să intre iarăși în Ardeal;

- este de remarcat și numărul mare de aprecieri (peste 1200), comentarii (peste 110) și distribuiri (900) făcute la aceste postări pe Facebook;
- prin acest text și comentariile generate se instigă împotriva jucătorilor de etnie maghiară din lotul României, dar și a comunității maghiare din România în general, iar pe de altă parte li se atribuie un comportament antiromânesc;
- se creează astfel o diferențiere, bazată pe criteriul apartenenței etnice care afectează dreptul maghiarilor din România la demnitate;
- sunt incidente prevederile OG nr. 137/2000, art. 2 alin. (1), art. 2 alin. (4), art. 2 alin. (5), art. 15;
- în conformitate cu art. 10 alin. 2 din Convenția europeană a drepturilor omului și jurisprudența CEDO în domeniu, nu se poate invoca libertatea de exprimare pentru promovarea ideilor rasiste, antisemite, xenofobe;
- partea reclamată nu poate invoca faptul că este doar deținătorul paginii de internet pe care au fost publicate textele care stau la baza petiției, este administratorul acestei pagini de internet, a acordat permisiunea altora să comenteze, fără să intervină în vreun fel când apar comentarii denigratoare, ofensatoare și discriminatorii, nu s-a conformat când un colaborator al petentei i-a atras atenția că se încalcă legea și a solicitat ștergerea comentariilor și a postării;
- partea reclamată acceptă pe pagina sa comentarii practic anonime, ceea ce face foarte grea identificarea persoanelor care comentează, iar procedând așa de fapt invită persoanele care comentează la exprimări de genul celor citate mai sus, pentru că pot face acest lucru fără urmări pe plan personal.

Petenta depune înscrisuri la dosar.

9. Prin adresa nr. 4627/04.07.2022 petenta își exprimă punctul de vedere referitor la excepția de necompetență materială invocată din oficiu și arată că în petiție a reclamat o serie de fapte care în opinia sa reprezintă mai multe contravenții (discriminare, hărțuire, tratament degradant, propagandă naționalist – șovină și instigare la ură rasială sau națională). Dintre aceste contravenții doar instigarea la ură națională poate intra în competența organelor de cercetare penală, în funcție de gravitatea faptelor concrete care sunt de acea natură. Astfel, excepția poate fi ridicată în raport cu acele fapte, dar în niciun caz pentru toate faptele reclamate în petiție. Petenta arată că în anii precedenți parchetele au clasat plângerile sale în cazul faptelor asemănătoare celor reclamate acum pe motiv că nu ar avea gravitatea suficientă pentru a fi considerate infracțiuni. Petenta consideră că astfel de fapte trebuie sancționate și e de preferat o sancțiune contravențională față de o clasare a plângerii adresate parchetului. Dacă se va considera că faptele sunt de gravitate penală petenta solicită sesizarea organelor de cercetare penală. Petenta mai precizează că în cazul altor două petiții (dosarele nr. 334/2020 și 345/2022) nu a fost invocată excepția de necompetență materială și este de dorit o practică unitară.

10. Prin adresa nr. 7786/01.11.2022 (fila 19 din dosar) petenta arată că nu mai are nimic de adăugat la cele expuse în petiție, că este de acord cu judecarea în lipsă și că, în cazul în care partea reclamată depune punct de vedere la dosar, solicită ca acesta să îi fie comunicat.

Sușinerile părții reclamate

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

12. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

13. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

14. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

15. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussel împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).*

16. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

17. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând *„sau oricare alt criteriu”*, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei, 7 decembrie 1976, §56*). *„Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §55)*, menționând că noțiunea *„orice altă situație”* trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §56-61*), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §62*).

18. Conform jurisprudenței CEDO, discriminarea bazată pe etnicitatea presupusă reprezintă discriminare rasială (*Timishev împotriva Rusiei, 13 decembrie 2005, §55-56*).

19. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori*

crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

20. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale

(cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „comportă îndatoriri și responsabilități”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

21. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

22. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminatoriu, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

23. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

24. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

25. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care offensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50);
- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de de expresii care

- diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este combatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. **WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);
- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. **NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);
- k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze

- sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);
- n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);
- o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (ex. **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);
- p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);
- q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (ex. **CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);
- t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de

statutul lor special (ex. **AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

26. Art. 30 al **Constituției României** care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

27. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofenșați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

28. Înalta Curte de Casație și Justiție a decis în mod repetat că persoanele care au cont pe Facebook nu răspund juridic pentru comentariile altor persoane decât în situația în care li se solicită în mod expres ștergerea respectivelor mesaje.

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

29. Colegiul director constată că reclamatul a postat pe Facebook mesaje prin care neagă existența Ținutului Secuiesc. La această postare au apărut comentarii de genul „aceste cozi de topor care își bat joc de poporul român pe față”, „nu le place de români, să plece în Ungaria, nu va plânge nimeni”, „trebuie luată cetățenia română și expulzați, dați afară din România”, „scoală lancule și du-te la hotar: nu-i lăsa să intre iarăși în Ardeal”.

30. Privind dreptul la demnitate, persoanele de etnie maghiară din România, care trăiesc în Secuime, se află în situație analoagă cu alți cetățeni ai României.

31. Comentariul petentei s-a referit la un grup de maghiari din România, pentru care imnul secuiesc reprezintă un simbol de apartenență culturală, ceea ce reprezintă o caracteristică personală.

31. Negarea dreptului ca o comunitate să-și manifeste în mod liber apartenența culturală este de natură să atingă demnitatea.

32. Având în vedere că nu există o nevoie publică urgentă privind necesitatea restrângerii libertății de exprimare a reclamatului referitor la existența sau inexistența Țării Secuilor, Colegiul director consideră că afirmațiile reclamatului nu depășesc limitele libertății de

exprimare conform art. 10 din **Convenția europeană a drepturilor omului**, având în vedere cazuistica CEDO.

33. În conformitate cu practica instanțelor de judecată, reclamatul nu răspunde juridic pentru comentariile altor persoane.

34. Având în vedere un posibil caracter penal al comentariilor, petenta are posibilitatea de a formula plângere penală la IGPR - Direcția de Investigații Criminale, Biroul pentru Investigarea Infracțiunilor Motivate de Ură pentru identificarea și sancționarea persoanelor care au postat comentariile care ar putea reprezenta incitare la ură.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Afirmațiile reclamatului nu depășesc limitele libertății de exprimare conform art. 10 din **Convenția europeană a drepturilor omului**;
- 2.** În conformitate cu practica instanțelor de judecată, reclamatul nu răspunde juridic pentru comentariile altor persoane;
- 3.** O copie a prezentei hotărâri se comunică părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA - Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA - Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SULIMAN SECYL – Membru

(mandat încetat cf. decizie C.C.R. nr. 41/2023, M.O. 227/20.03.2023)

**Redactată și motivată: A.Cs., S.A., H.I.
Data redactării: 24.02.2023**

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.